COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 23.5.2018
COM(2018) 421 final

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al Portugaliei pentru 2018

și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Portugaliei pentru 2018

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al Portugaliei pentru 2018

și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Portugaliei pentru 2018

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice[1], în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice[2], în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene[3],

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European[4],

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului de politică economică,

întrucât:

(1) La 22 noiembrie 2017, Comisia a adoptat analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european de coordonare a politicilor economice pentru 2018. Comisia a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 22 martie 2018. La 22 noiembrie 2017, în baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Comisia a adoptat și Raportul privind mecanismul de alertă, în care a identificat Portugalia ca fiind unul dintre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat. În aceeași zi, Comisia a adoptat o recomandare de recomandare a

[1] JO L 209, 2.8.1997, p. 1.
[2] JO L 306, 23.11.2011, p. 25.
[3] COM(2018) 421 final.
[4] P8_TA(2018)0077 și P8_TA(2018)0078.

Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost aprobată de Consiliul European la 22 martie 2018. La 14 mai 2018, Consiliul a adoptat o recomandare privind politica economică a zonei euro („Recomandarea privind zona euro”).

(2) În calitate de stat membru a cărui monedă este euro și având în vedere legăturile strânse dintre economii în cadrul uniunii economice și monetare, Portugalia ar trebui să asigure punerea în aplicare integrală și în timp util a recomandării privind politica economică a zonei euro, astfel cum se reflectă în recomandările 1-3 de mai jos.

(3) Raportul de țară privind Portugalia pentru 2018[5] a fost publicat la 7 martie 2018. Acesta a evaluat progresele realizate de Portugalia în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări adoptate de Consiliu la 11 iulie 2017, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor din anii anteriori, precum și progresele realizate în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020. De asemenea, raportul a inclus un bilanț aprofundat efectuat în temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, ale cărui rezultate au fost publicate tot la 7 martie 2018[6]. În urma analizei efectuate, Comisia concluzionează că Portugalia se confruntă cu dezechilibre macroeconomice. Mai precis, stocurile ridicate ale datoriei externe nete, ale datoriei private și ale celei publice și ponderea mare a creditelor neperformante constituie vulnerabilități în contextul unei creșteri scăzute a productivității. Pentru a asigura ajustarea datoriilor externe nete, sunt necesare o poziție prudentă a contului curent și menținerea câștigurilor în materie de competitivitate. Ratele datoriei private, care se situau la niveluri ridicate, continuă să scadă, atât datorită relansării creșterii nominale, cât și fluxurilor de credit ușor negative, iar ponderea datoriei publice în PIB ar trebui să înregistreze o evoluție descrescătoare, pe fondul unor nevoi persistente de reducere a gradului de îndatorare. Intervențiile din sectorul financiar au contribuit la reducerea riscurilor la adresa stabilității, deși băncile continuă să fie penalizate de o profitabilitate scăzută și un stoc ridicat (care a început totuși să se reducă) de credite neperformante. O creștere sporită a productivității este esențială pentru îmbunătățirea perspectivelor în materie de competitivitate, pentru reducerea gradului de îndatorare și creșterea potențială. De mai mulți ani, șomajul înregistrează o scădere rapidă. Există în continuare lacune în materie de politici, în special în ceea ce privește punerea în aplicare a măsurilor planificate pentru reducerea numărului de credite neperformante și îmbunătățirea mediului de afaceri. Adoptarea și punerea în aplicare a mai multor planuri de reformă, care includ măsuri de combatere a segmentării pieței muncii și reforme bugetare structurale vizând îmbunătățirea sustenabilității finanțelor publice, vor trebui să facă obiectul unei monitorizări.

(4) La 27 aprilie 2018, Portugalia și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2018, precum și Programul de stabilitate pentru 2018. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp. Programul de stabilitate prognozează înscrierea pe o traiectorie descendentă puternică a ponderii datoriei publice în PIB. Programul național de reformă al Portugaliei include atât angajamente pe termen scurt, cât și angajamente pe termen mediu și abordează provocările identificate în raportul de țară pentru 2018. Mai precis, în acest program se anunță măsuri în domeniile calificărilor și inovării, care pot stimula productivitatea și pot spori valoarea exporturilor portugheze. Strategia de reducere a creditelor neperformante care a fost prezentată, împreună cu acțiunile de promovare a capitalizării firmelor, contribuie la reducerea îndatorării economiei

[5] SWD(2018) 220 final.
[6] COM(2018) 120 final.

portugheze și la curățarea bilanțurilor băncilor. În general, punerea în aplicare efectivă a programelor prezentate ar contribui la corectarea dezechilibrelor.

(5) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost abordate în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene pentru perioada 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului[7], în cazul în care acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care va utiliza dispoziția menționată anterior în orientările privind aplicarea măsurilor de corelare între eficacitatea fondurilor structurale și de investiții europene și buna guvernanță economică[8].

(6) Portugalia face în prezent obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere și este supusă regulii tranzitorii privind datoria. În Programul său de stabilitate pentru 2018, Portugalia și-a propus să atingă deficite globale de 0,7 % din PIB și 0,2 % din PIB în 2018 și, respectiv, 2019, nivelul urmând să se amelioreze și să atingă un excedent de 1,4 % din PIB până în 2021. Planurile respective nu includ potențialul efect de creștere a deficitului pe care îl au măsurile de sprijin pentru bănci începând cu 2019. Conform previziunilor, obiectivul bugetar pe termen mediu – un excedent structural de 0,25 % din PIB – va fi atins până în 2020. În Programul de stabilitate pentru 2018 se preconizează că ponderea datoriei publice în PIB va atinge 122,2 % în 2018 și 118,4 % în 2019, aceasta urmând să ajungă la 107,3 % în 2021. Scenariul macroeconomic pe care se întemeiază aceste proiecții bugetare este plauzibil pentru 2018, dar favorabil în anii următori. În același timp, măsurile necesare pentru a sprijini țintele de deficit planificate în perioada de după 2018 nu au fost suficient detaliate.

(7) Programul de convergență al Portugaliei pentru 2018 arată că impactul bugetar al incendiilor forestiere de mare amploare din 2017 este semnificativ și prezintă dovezi convingătoare privind amploarea și natura acestor costuri bugetare suplimentare. În special, din Programul de stabilitate reiese faptul că bugetul pentru 2018 include cheltuieli excepționale de aproximativ 0,07 % din PIB care corespund unor măsuri preventive de protejare a teritoriului național împotriva incendiilor forestiere. Programul de stabilitate prevede cheltuieli legate de gestionarea situațiilor de urgență, clasificate drept măsuri cu caracter excepțional, și măsuri de prevenire. Având în vedere caracterul integrat al acestor cheltuieli și relația directă cu incendiile forestiere de mare amploare din 2017, tratamentul specific al cheltuielilor legate de prevenirea incendiilor forestiere s-ar putea înscrie în aplicarea „clauzei privind evenimentele neobișnuite”. Potrivit Comisiei, cheltuielile suplimentare eligibile aferente măsurilor de prevenire se ridică, în 2018, la 0,07 % din PIB. Dispozițiile articolului 5 alineatul (1) și ale articolului 6 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97 acoperă aceste cheltuieli suplimentare, incendiile forestiere de mare amploare și fără precedent constituind un eveniment neobișnuit, al cărui impact

[7] Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

[8] COM(2014) 494 final.

asupra finanțelor publice ale Portugaliei este important, iar sustenabilitatea finanțelor publice nu ar fi compromisă în cazul unei abateri temporare de la traiectoria de ajustare stabilită pentru atingerea obiectivului bugetar pe termen mediu. În primăvara anului 2019 se va efectua o evaluare finală, inclusiv în privința sumelor eligibile, pe baza datelor din 2018 observate și puse la dispoziție de autoritățile portugheze.

(8) La 11 iulie 2017, Consiliul a recomandat Portugaliei să se asigure că rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete[9] nu va depăși 0,1 % în 2018, ceea ce corespunde unei ajustări structurale anuale de cel puțin 0,6 % din PIB. În același timp, s-a afirmat că evaluarea proiectului de plan bugetar pentru 2018 și evaluarea ulterioară a rezultatelor bugetare din 2018 vor trebui să ia în considerare obiectivul de a atinge o orientare bugetară care să contribuie atât la consolidarea redresării în curs, cât și la asigurarea sustenabilității finanțelor publice. Ca urmare a evaluării de către Comisie a forței redresării din Portugalia, efectuată în contextul avizului său privind proiectul de plan bugetar al Portugaliei, și acordând importanța cuvenită provocărilor legate de sustenabilitate, nu trebuie luate în considerare elemente suplimentare în această privință. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2018, există riscul unei abateri semnificative de la ajustarea recomandată în 2018 și în anii 2017 și 2018 luați împreună.

(9) În 2019, având în vedere faptul că ponderea datoriei publice a Portugaliei este de peste 60 % din PIB, iar deviația estimată a PIB-ului este de 1,3 %, rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete[9] nu ar trebui să depășească 0,7 %, în conformitate cu ajustarea structurală de 0,6 % din PIB rezultată din matricea de cerințe din cadrul Pactului de stabilitate și de creștere. Dacă nu se fac schimbări la nivel de politică, există riscul unei abateri semnificative de la acest obiectiv în 2019 și în anii 2018 și 2019 luați împreună. În același timp, se preconizează că Portugalia va respecta regula tranzitorie privind datoria în 2018 și în 2019. În general, Consiliul este de părere că în 2018 ar trebui luate măsuri care să asigure respectarea dispozițiilor Pactului de stabilitate și de creștere. Ar fi prudent ca orice câștig excepțional să fie utilizat pentru reducerea nivelului datoriei publice.

(10) Asigurarea sustenabilității datoriei publice depinde de consolidarea fiscală sustenabilă printr-o îmbunătățire structurală a finanțelor publice, care ar urma să fie atinsă printr-o mai bună colectare a veniturilor și printr-un control sporit al cheltuielilor. Pentru o consolidare a controalelor cheltuielilor, este esențial să se aplice în mod eficace legea privind controlul angajamentelor, să se aplice în mod strict și în timp util legea privind cadrul bugetar și să se continue eforturile de revizuire și de raționalizare a cheltuielilor. Planificarea și execuția bugetară constituie în continuare o provocare considerabilă, în special în sectorul sănătății, în care nivelul plăților întârziate (arieratele) rămâne foarte ridicat, ceea ce indică, de asemenea, existența unor deficiențe în ceea ce privește controlul contabil și practicile de conducere. Pentru o consolidare fiscală durabilă, ar trebui găsite soluții la problema nivelului ridicat și aflat în creștere al costurilor legate de îmbătrânirea populației. Se preconizează că, pe termen mediu, creșterea riscurilor bugetare legate de îmbătrânirea populației va fi legată, în mare parte, de costurile finanțării pensiilor,

[9] Cheltuielile publice primare nete cuprind cheltuielile publice totale, mai puțin cheltuielile cu dobânzile, cheltuielile cu programele Uniunii care sunt acoperite integral din fondurile Uniunii și modificările nediscreționare ale cheltuielilor cu indemnizațiile de șomaj. Formarea brută de capital fix finanțată la nivel național este repartizată de-a lungul unei perioade de 4 ani. Se iau în calcul și măsurile discreționare privind veniturile sau creșterile veniturilor impuse prin lege. Măsurile cu caracter excepțional, atât pe partea de venituri, cât și pe partea de cheltuieli, sunt compensate.

în timp ce costurile legate de sănătate vor duce la o creștere a presiunii pe termen lung. Adoptarea unor măsuri menite să îmbunătățească sustenabilitatea pe termen mediu a sistemului de pensii, împreună cu o strategie cuprinzătoare menită să facă față costurilor de sănătate generate de îmbătrânirea populației ar contribui la abordarea acestor riscuri.

(11) În mod similar, controlul cheltuielilor, gestionarea creanțelor și îmbunătățirea viabilității financiare generale a întreprinderilor de stat ar putea contribui în mod semnificativ la îmbunătățirea structurală a finanțelor publice. Deși veniturile nete globale sunt în continuare negative, rezultatele operaționale ale întreprinderilor de stat s-au îmbunătățit, în general, în ultimii ani, cu excepția sectorului sănătății, unde situația s-a înrăutățit. Datoria neconsolidată totală a întreprinderilor de stat care țin de administrația publică rămâne, de asemenea, ridicată, situându-se la aproximativ 19,0 % din PIB la sfârșitul anului 2017. Sunt în curs de introducere măsuri menite să asigure o îmbunătățire a monitorizării întreprinderilor de stat, dar rămâne de văzut care va fi impactul acestora. Gestionarea datoriilor în curs și planul de recapitalizare a întreprinderilor de stat ar trebui să reducă gradul de îndatorare și cheltuielile cu dobânda, dar stimulentele adecvate ar putea fi consolidate prin asigurarea unui cadru previzibil și transparent pentru transferuri bugetare limitate.

(12) În Portugalia, redresarea pieței muncii continuă, în ritmul consolidării performanței economice. În 2017 s-au înregistrat 150 000 de noi locuri de muncă, iar rata de ocupare a forței de muncă (20-64 de ani) a crescut până la 73,4 % în 2017, ajungând la nivelul de dinainte de criză. Rata șomajului a scăzut considerabil și se situează acum sub media zonei euro. Rata șomajului de lungă durată a scăzut, de asemenea, rapid, deși rămâne la un nivel relativ ridicat. Pe lângă politicile active existente în domeniul forței de muncă, scutirile de la prestațiile de asigurări sociale și un model de serviciu public de asistență adaptată pentru persoanele în căutarea unui loc de muncă, Portugalia intenționează, de asemenea, să deschidă, în 2018, ghișee unice pentru ocuparea forței de muncă. Acest lucru ar putea juca un rol major în asigurarea unei acoperiri mai largi a măsurilor de activare. De asemenea, s-a înregistrat o îmbunătățire a indicatorilor referitori la sărăcie și la inegalitate. Rata riscului de sărăcie sau de excluziune socială se apropie de media la nivelul UE, iar ponderea veniturilor celor mai săraci 20 % dintre cetățeni a crescut începând cu 2015. Cu toate acestea, nivelul de inegalitate a veniturilor este în continuare ridicat. În plus, eficacitatea transferurilor sociale (cu excepția pensiilor) în reducerea sărăciei în rândul populației este scăzută, gradul de adecvare a sistemului de venit minim, deși îmbunătățit, rămâne limitat, iar accesibilitatea locuințelor reprezintă o provocare tot mai mare pentru gospodăriile cu venituri mici.

(13) Deși în 2017 numărul de locuri de muncă permanente a crescut, procentajul angajaților temporari a rămas stabil, la 22 %, numărându-se însă, în continuare, printre cele mai ridicate niveluri din UE. În 2017, aproximativ 82 % din angajații temporari se aflau în această situație în mod involuntar. Tot mai multe persoane își găsesc locuri de muncă permanente după ce au ocupat locuri de muncă temporare, însă contractele temporare reprezintă în continuare norma pentru șomerii care își găsesc un loc de muncă. Mai mult, diferența de remunerare dintre lucrătorii temporari și lucrătorii permanenți, care era deja mare, a crescut și mai mult în timpul crizei. Măsurile de promovare a creării de locuri de muncă permanente (de exemplu, *Contrato-Emprego*) și scutirile de la plata contribuțiilor sociale în schimbul recrutării de persoane care aparțin grupurilor vulnerabile s-au dovedit a fi eficace, dar au avut o acoperire limitată. Anumite aspecte ale legislației privind protecția locurilor de

muncă și procedurile judiciare greoaie pot descuraja în continuare angajarea cu contracte pe durată nedeterminată. Cu toate acestea, în prezent nu se prevede nicio acțiune de revizuire a cadrului juridic al acestor concedieri. Guvernul are în vedere adoptarea unor măsuri care să abordeze segmentarea pieței muncii prin intermediul unor discuții tripartite cu partenerii sociali.

(14) Nivelul global al competențelor populației adulte rămâne printre cele mai scăzute din Europa, reprezentând un obstacol pentru potențialul de inovare și competitivitatea țării. Printre acestea se numără competențele digitale: în 2017, doar 50 % dintre cetățenii cu vârste cuprinse între 16-74 de ani aveau competențe digitale de bază sau mai avansate (față de media UE de 57 %). Se desfășoară programe în acest sens (în special *Qualifica* și inițiativa națională privind competențele digitale *Incode 2030*), însă eficacitatea lor în îmbunătățirea competențelor de bază ale lucrătorilor (competențe numerice, alfabetizare și competențe digitale) și, în cele din urmă, creșterea productivității vor depinde de gradul de acoperire și de calitatea formării oferite, dincolo de simpla recunoaștere a competențelor. Datele arată că recentele majorări ale salariului minim (în total, o creștere cumulată de 18,3 % din 2014) nu au afectat rata de ocupare a forței de muncă în rândul lucrătorilor slab calificați, însă creșterea semnificativă a numărului de angajați acoperiți, de până la 20,4 % în al treilea trimestru al anului 2017, a condus la o comprimare tot mai mare a salariilor. Acest lucru riscă să reducă avantajele salariale legate de competențe, în special între lucrătorii slab calificați și cei cu calificare medie, lucrătorii cu un nivel scăzut de calificare fiind astfel mai puțin motivați să investească în educație și în formare. Guvernul, împreună cu partenerii sociali, monitorizează îndeaproape evoluțiile salariului minim.

(15) Rata părăsirii timpurii a școlii rămâne mai ridicată decât media din UE, însă aceasta se înscrie pe o tendință de scădere pe termen lung, parțial datorită aplicării unor măsuri de încurajare a reușitei școlare și de reducere a ratei abandonului școlar. Elevii au rezultate școlare tot mai bune, dar există preocupări legate de echitate, întrucât există diferențe foarte mari între cuartilele socioeconomice inferioare și cele superioare în ceea ce privește proporția elevilor cu rezultate slabe. Numărul absolvenților de învățământ terțiar (30-34 de ani) a scăzut de la 34,6 % în 2016 la 33,9 % în 2017, cu mult sub obiectivul național de 40 % până în 2020. În ciuda faptului că există un mare potențial de inserție profesională pentru absolvenții de științe, inginerie, tehnologie și matematică, nivelul de absorbție a studenților în aceste domenii este scăzut.

(16) În pofida evoluțiilor pozitive înregistrate în ultimii ani în sistemul portughez de cercetare și inovare, în special în ceea ce privește cantitatea și calitatea resurselor umane și producția științifică, există încă, în general, blocaje semnificative în crearea unei culturi și a unor condiții care să permită o cooperare mai strânsă între mediul universitar și cel al afacerilor. Printre acestea se numără barierele care afectează transferul de cunoștințe și de tehnologie, comercializarea rezultatelor cercetării, precum și perspectivele de carieră în domeniul cercetării, care nu îi stimulează suficient pe cercetători să exploreze căile „cercetării antreprenoriale” și posibilitățile de colaborare cu sectorul industrial. O mai mare sensibilizare și claritate cu privire la proprietatea intelectuală în relația dintre universități și întreprinderi ar putea contribui la reducerea timpului necesar îndeplinirii obiectivelor contractuale, la cuantificarea economică a cunoștințelor științifice, precum și la realizarea potențialului economic al acestora.

(17) O strategie globală de reducere mai rapidă a activelor neperformante este în curs de aplicare. Acest lucru a contribuit la reducerea ponderii creditelor neperformante de la 17,2 % din împrumuturile brute, la sfârșitul anului 2016, la 14,6 % în al treilea trimestru al anului 2017. Împrumuturile neperformante acordate întreprinderilor constituie un motiv deosebit de îngrijorare, deoarece ele reprezintă aproximativ două treimi din stocul total de credite neperformante. Ponderea împrumuturilor neperformante acordate întreprinderilor rămâne ridicată, situându-se la 26,6 % din valoarea brută a creditelor. Rezoluția activelor toxice este esențială pentru eliberarea ofertei de credite pentru investiții noi și o creștere durabilă. Cu toate acestea, procedurile pentru întreprinderile insolvabile și piețele secundare pentru activele toxice rămân în continuare obstacole semnificative în reducerea ratei creditelor neperformante. Deși majorările de capital, împreună cu eforturile actuale de reducere a costurilor, îmbunătățesc perspectivele din sectorul financiar, rentabilitatea rămâne scăzută, expunerea la datoria suverană, ridicată, iar amortizoarele de capital, slabe.

(18) Accesul la finanțare și la capital constituie în continuare o provocare majoră pentru economia portugheză. Obținerea unui acces stabil la finanțare, în special la capital propriu, este considerată a fi una dintre principalele provocări pentru întreprinderile portugheze, la aceasta adăugându-se presiunile legate de reducerea gradului de îndatorare. În termeni relativi, sursele alternative de finanțare rămân mai puțin relevante. În ultimii ani, s-au lansat noi programe și linii de credit și s-au simplificat în continuare normele care vizează mediul de afaceri, dar există încă loc de mai bine. În același timp, deși în scădere, nivelul creditelor neperformante și al datoriilor întreprinderilor rămâne ridicat, iar îmbunătățirea alocării capitalului întreprinderilor mai productive ar fi benefică pentru mediul de investiții.

(19) În pofida progreselor înregistrate în simplificarea administrativă a unor aspecte transversale care afectează viața de zi cu zi a cetățenilor și a întreprinderilor, barierele administrative și de reglementare specifice fiecărui sector împiedică încă investițiile și alocarea eficientă a resurselor. O restructurare a fluxurilor de lucru procedurale prin scurtarea termenelor de luare a deciziilor, derogarea de la principiul aprobării tacite numai în cazuri foarte limitate și înlocuirea sistemelor de autorizare care necesită prezentarea unor documente multiple cu „declarații pe propria răspundere” sunt câteva reforme sectoriale extrem de necesare în acest sens. În sectorul construcțiilor, taxele administrative ar trebui să modificate, astfel încât acestea să fie proporționale cu costurile reale. Concurența din domeniul achizițiilor publice rămâne limitată. Codul revizuit privind achizițiile publice urmărește să promoveze transparența, concurența și o mai bună gestionare a contractelor de achiziții publice. Ar trebui să se monitorizeze punerea în aplicare a noilor norme, în special impactul unor reguli mai stricte asupra utilizării atribuirii directe. Deși sistemul judiciar portughez este tot mai eficient, durata procedurilor în instanțele administrative rămâne o provocare. În plus, întreprinderile își exprimă în continuare îngrijorarea cu privire la corupție și la lipsa de transparență. Deși s-au înregistrat progrese în ceea ce privește urmărirea în justiție a actelor de corupție, eforturile de îmbunătățire a culturii integrității în cadrul instituțiilor publice nu au dat până acum suficiente rezultate.

(20) Reformele în materie de reglementare realizate de la începutul programului de asistență financiară sunt limitate, oprind sau chiar inversând, uneori, reformele adoptate în acest context. Grupurile de întreprinderi nu sunt autorizate să furnizeze mai multe servicii profesionale. Normele care reglementează anumite servicii profesionale, în special serviciile juridice, sunt, în ceea ce privește aspectele decisive

(precum forma juridică, acționariatul, gestionarea, publicitatea și practicile multidisciplinare), mai puțin ambițioase decât legea-cadru. Reforma sistemului de autorizare și înregistrare a furnizorilor de servicii din domeniul construcțiilor a fost prea puțin însoțită de o diminuare a controalelor pentru serviciile de instalare și a controalelor privind construcțiile.

(21) În contextul semestrului european 2018, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Portugaliei, pe care a publicat-o în raportul de țară pentru 2018. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de stabilitate pentru 2018 și Programul național de reformă pentru 2018, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Portugaliei în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernanței economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Portugalia, ci și de gradul în care acestea respectă normele și orientările Uniunii.

(22) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2018 prin prisma acestei evaluări, iar avizul său[10] se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos.

(23) Având în vedere bilanțul aprofundat realizat de Comisie și această evaluare, Consiliul a examinat Programul național de reformă și Programul de stabilitate. Recomandările sale, formulate în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, se reflectă în recomandările 1-3 de mai jos,

RECOMANDĂ ca, în 2018 și în 2019, Portugalia să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să se asigure că rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete nu va depăși 0,7 % în 2019, ceea ce corespunde unei ajustări structurale anuale de 0,6 % din PIB. Să utilizeze veniturile excepționale pentru a accelera reducerea ratei datoriei publice. Să consolideze controlul cheltuielilor, eficiența costurilor și elaborarea corespunzătoare a bugetului, în special în sectorul sănătății, cu un accent pe reducerea arieratelor în spitale. Să îmbunătățească viabilitatea financiară a întreprinderilor de stat, în special prin ameliorarea veniturilor nete globale și prin reducerea datoriei.

2. Să promoveze un mediu propice pentru angajarea cu contracte pe durată nedeterminată, inclusiv prin revizuirea cadrului juridic, în consultare cu partenerii sociali. Să îmbunătățească nivelul de calificare a populației adulte, inclusiv alfabetizarea digitală, consolidând și extinzând sfera de aplicare a componentei de formare în programele de calificare pentru adulți. Să îmbunătățească nivelul de absorbție a absolvenților de învățământ superior în domeniile științei și tehnologiei.

3. Să sporească eficiența procedurilor de insolvență și de recuperare și să reducă barierele în calea pieței secundare pentru creditele neperformante. Să îmbunătățească accesul la finanțare pentru întreprinderi. Să reducă sarcina administrativă prin scurtarea termenelor procedurale, utilizând mai mult aprobarea tacită și diminuând cerințele privind depunerea de documente. Să elimine restricțiile de reglementare persistente, asigurând o punere în aplicare adecvată a legislației-cadru pentru profesiile puternic reglementate. Să asigure o creștere a eficacității instanțelor administrative, printre altele prin reducerea duratei procedurilor.

[10] Emis în temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu,
Președintele